

OSTOVOIMAKATSAUS 2/2026 | SUKUPOLVIVERTAILU

Nuorten ostovoima jää jälkeen

TIIVISTELMÄ

STTK:n ostovoimakatsauksessa 2/2026 tarkastellaan eri sukupolvien ostovoiman kehitystä. Tulosten perusteella nuoremmat ikäluokat ovat jääneet tulojen kasvussa jälkeen.

Ostovoimavertailu näyttää, että nuorten tulojen kehitys on jäänyt vanhempiin sukupolviin nähden heikoksi. Kasvun hedelmiä ovat poimineet erityisesti vanhemmat ikäluokat. Koronan jälkeen erityisesti nuorten miesten palkkatulojen kehitys on ollut heikkoa.

Nuorten sukupolvien työmarkkinoille pääsyä on vauhditettava monipuolisilla politiikkatoimilla. Työpaikan saanti jo uran alkuvaiheessa on varmistettava ja työttömyyttä vähennettävä aktiivisella talous- ja työllisyyspolitiikalla.

KESKEISET HAVAINNOT:

- 1** Pitkällä aikavälillä kaikkien ikäluokkien ostovoima on parantunut, mutta kasvun hedelmät ovat painottuneet valtaosin vanhemmille ikäluokille.
- 2** Nuorten tulot eivät ole vieläkaan toipuneet vuonna 2008 kärjistyneestä finanssikriisistä ja siitä alkaneesta heikon talouskehityksen ajasta. Työelämän alkuvaiheessa olevien 25–34-vuotiaiden ostovoima on reaalisesti eli hintojen vaikutus huomioiden lähes 10 prosenttia heikompi kuin ennen finanssikriisiä.
- 3** Koronakriisin jälkeen 25–34-vuotiaiden ikäluokan ostovoimakehitys on erkaantunut sukupuolittain. Siinä missä ikäluokan naisten palkat ovat kehittyneet myönteisesti, ovat ikäluokan miesten palkat laskeneet vuositason yli 2000 euroa suhteessa vuoteen 2019.
- 4** Nuorten ikäluokkien eriarvoisuus on kasvussa ginikertoimella mitattuna ja sukupuolten välille näyttää muodostuneen kiulu työttömyyden kehityksessä.

POLITIikkASUOSITUKSET

NUORILLE TAKUU PÄÄSYSTÄ TÖIHIN TAI OPINTOIHIN. Suomessa on käytössä sääntely, joka takaa nuorille työtä tai koulutusta tietyn ajan kuluessa työttömyyden alkamisesta. Nuorten ikäluokkien kasvavat tuloerot, erilaiset työttömyyspolut ja heikko tulokehitys viittaavat kuitenkin siihen, ettei nuorisotakuu toimi toivotulla tavalla.

KAIKILLE NUORILLE VÄHINTÄÄN TOISEN ASTEEN KOULUTUS. Oppivelvollisuus on ulotettava koko toisen asteen opintojen ajalle.

TOISEN ASTEEN TUTKINTOJEN TYÖLLISTÄVYYTEEN JA LAATUUN ON PANOSTETTAVA. Vaikka matala koulutus korostuu työttömyyden taustalla, on monilla työttömillä kuitenkin vähintään toisen asteen tutkinto. Siksi riittävän koulutuksen lisäksi onkin kiinnitettävä huomiota koulutuksen laatuun ja työllistävyyteen erityisesti toisella asteella.

TYÖLLISTÄMISEN VALTIONYHTIÖ TUKEMAAN MYÖS NUORTEN TYÖLLISTYMISTÄ. Suomi tarvitsee työllistämisen valtionyhtiön vaikeasti työllistyvien ryhmien työllistymisen tukemiseen. Yhtiön tehtävän ja kohderyhmän on syytä olla laaja, jotta myös nuoria voidaan auttaa työllistymään sen avulla.

KORKEAKOULUJEN ALOITUS-PAIKKOJA LISÄTTÄVÄ. Suomi jää jälkeen korkeakoulutettujen osuudessa ikäluokasta. Korkeakoulutus näyttää kuitenkin edelleen suojaavan työttömyydeltä paremmin kuin matalampi koulutus. Nuorten ikäluokkien korkeakouluttamista olisi perusteltua tukea aloituspaikkojen lisäyksellä.

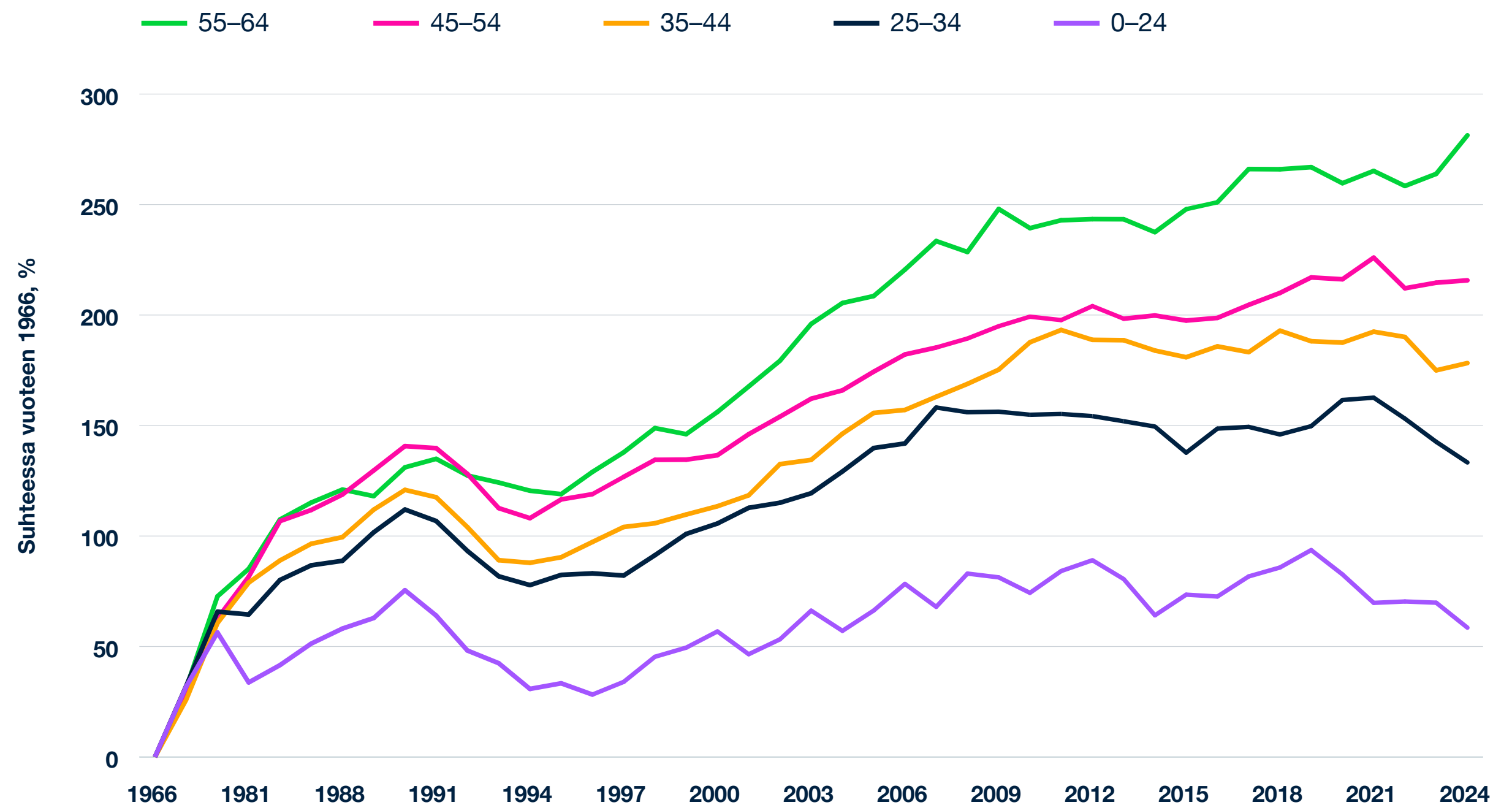
TYÖTTÖMYYSTURVAN SUOJAOSAT ON PALAUTETTAVA. Suojaosat kannustavat ottamaan työtä vastaan työttömyyden aikana ja tukevat siten työelämässä kiinni pysymistä.

VALTAOSA TALOUSKASVUN HEDELMISTÄ ON MENNYT VANHIMMILLE IKÄLUOKILLE

Tilastokeskuksen aineistolla pystytään tarkastelemaan ostovoiman kehitystä pitkällä aikavälillä. Tulonjakotilaston aineisto käytettävissä olevista rahatuloista huomioi niin palkka- ja omaisuustulot kuin saadut ja maksetut tulonsiirrot. Aineisto on vuosilta 1966–2024 ja käytettävissä olevat rahatulot on esitetty viimeisimmän tilastovuoden rahassa eli hintojen muutoksen vaikutus on huomioitu.

Koko aineiston ajanjakson kattava tarkastelu kuvaa, että ostovoima on kehittynyt pitkällä aikavälillä myönteisesti kaikissa ikäluokissa. Samalla tarkastelusta on havaittavissa, että kasvun hedelmät ovat jakautuneet epätasaisesti. Siinä missä käytettävissä olevien rahatulojen kasvu on ollut nopeinta 55–64-vuotiaiden ikäryhmässä, on tulojen kasvu jäänyt huomattavasti vaatimattomammaksi nuoremmissa ikäluokissa.

Kuvio 1. Käytettävissä olevien rahatulojen kehitys 1966–2024, reaalin

Lähde: Tilastokeskus, STTK:n laskelmat

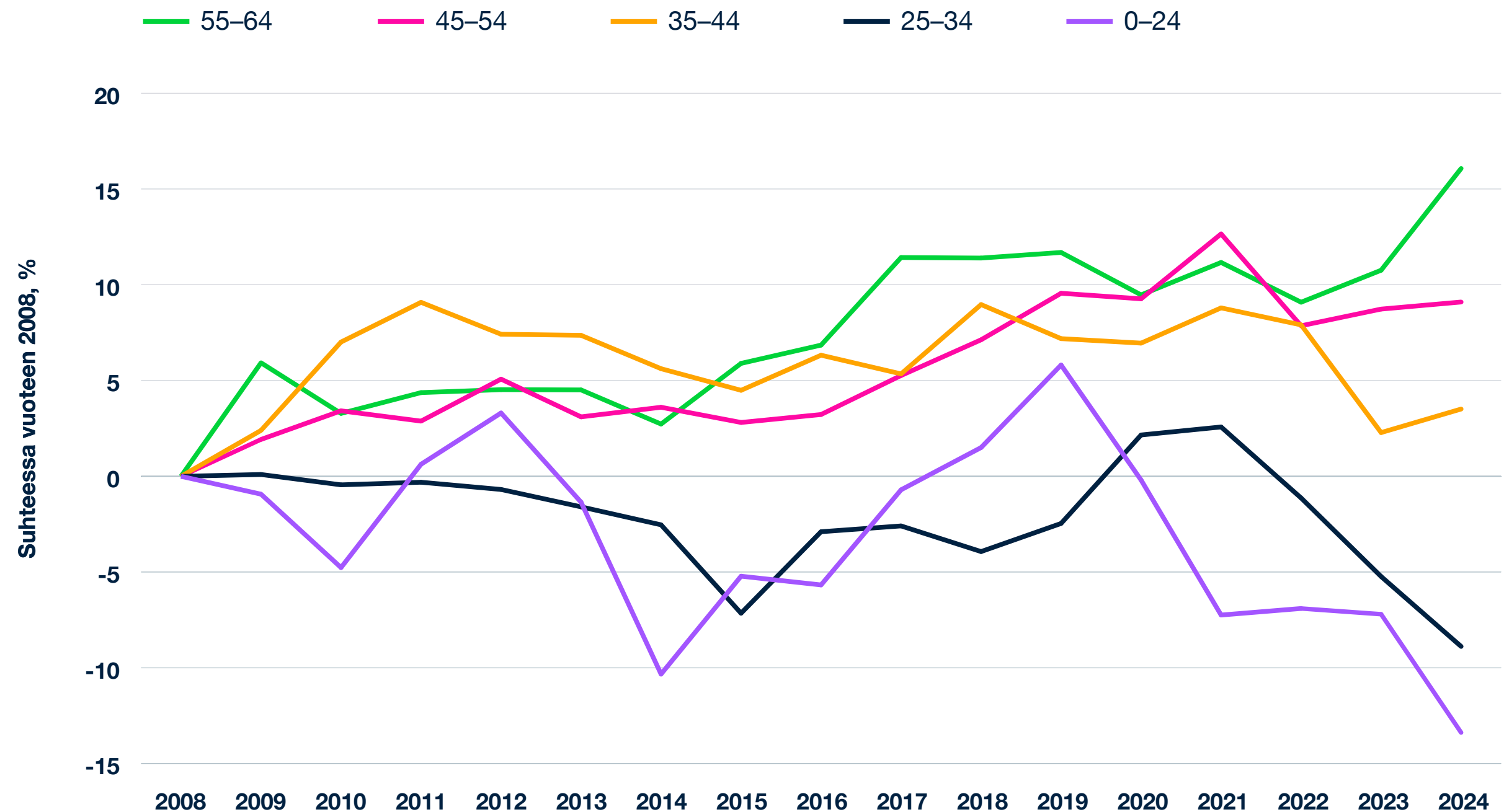
NUORTEN TULOT EIVÄT OLE TOIPUNEET FINANSSIKRIISISTÄ

Ostovoiman kehitystä on hyvä tarkastella myös lyhyemmällä aikavälillä. Suomen talouden lähihistoriassa erityisesti vuonna 2008 kärjistyneestä finanssikriisistä alkanut heikon talouskehityksen kausi on ostovoiman kehityksen kannalta erityisen kiinnostava.

Nuorten ikäluokkien käytettävissä olevat tulot eivät ole vielä toipuneet finanssikriisistä ja siitä alkaneesta heikon kasvun kaudesta. Tulokäsitteeseen sisältyy myös sosiaaliturva, joten tulokset voivat osittain kertoa myös sosiaaliturvan ostovoiman heikosta kehityksestä. Toisaalta ilmiö ei koske pelkästään esimerkiksi opiskelijoita, koska myös 25–34-vuotiaiden ikäluokan käytettävissä olevat rahatulot ovat lähes kymmenen prosenttia matalammat kuin vuonna 2008.

Sen sijaan työelämän varttuneemmissa ikäluokissa käytettävissä olevat rahatulot ovat kasvaneet reaalisesti. Lukujen takana voi olla myös esimerkiksi 55–64-vuotiaiden työllisyyden parantuminen ja eläkkeellesiirtymisiän nousu.

Kuvio 2. Käytettävissä olevien rahatulojen kehitys 2008–2024, reaalin

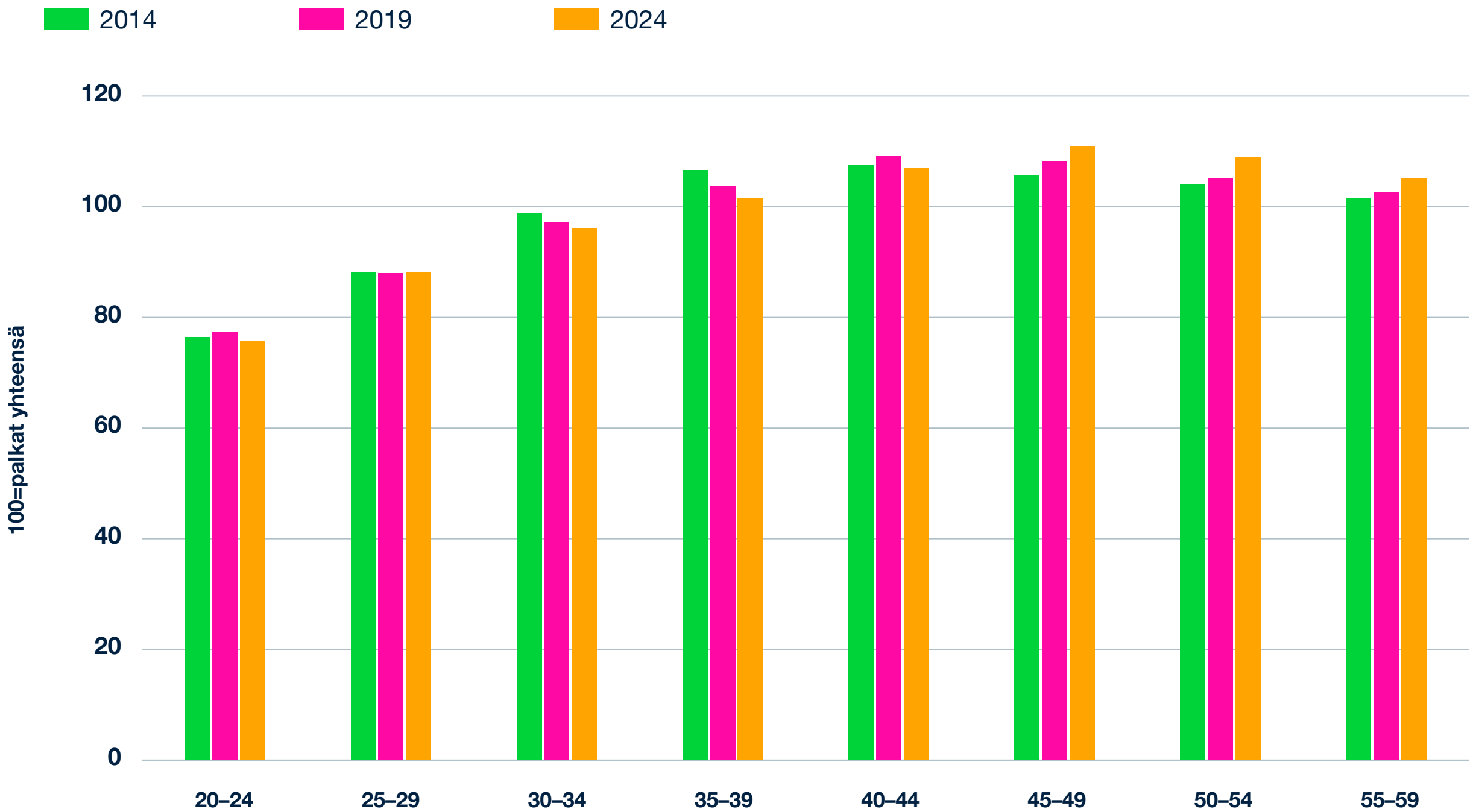
Lähde: Tilastokeskus, STTK:n laskelmat

ANSIOT ERKAANTUVAT MYÖS KOKOAIKAISILLA PALKANSAAJILLA

Edellisissä kuvaajissa tulokäsité on laaja eikä kata pelkäs-
tään ansiotuloja. Onkin tärkeää tarkastella kehitystä koko-
aikaisten palkansaaajien ansioiden osalta.

Myös kokoaikaisten palkansaaajien ansiot ovat erkaantuneet
viime vuosien aikana. Erityisesti 30–40-vuotiaiden suhteel-
linen asema näyttää heikentyneen vuosien 2014–2024 ai-
kana. Sen sijaan vähintään 45-vuotiaiden ikäluokkien suh-
teellinen asema on parantunut.

Kuvio 3. Eri ikäryhmien palkat suhteessa mediaanipalkkaan

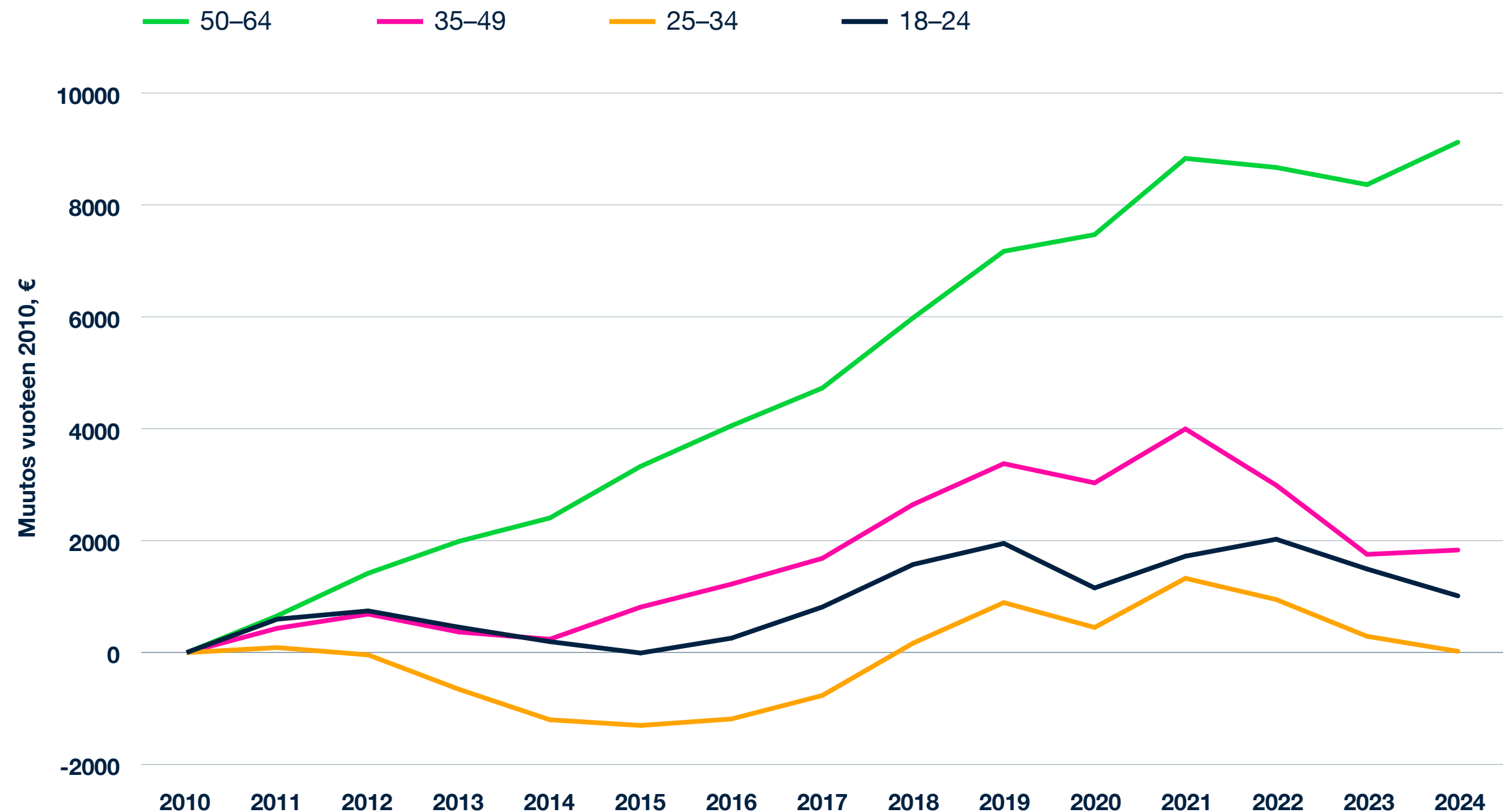
Lähde: Tilastokeskus, STTK:n laskelmat

PALKKATULOJEN KEHITYS ON OLLUT ERITYISEN HEIKKOA 25–34-VUOTIAILLA

Edellinen kuvio kuvaa eri ikäluokkien suhteellisen aseman kehitystä. Palkkatulojen kehitystä voidaan kuitenkin katsoa myös absoluuttisena kehityksenä.

Vuodesta 2010 alkaen 25–34-vuotiaiden palkkatulot ovat kasvaneet reaalisena noin 300 euroa, mikä vastaa reilua 20 euroa kuukaudessa. Sekä nuoremman 18–24-vuotiaiden ikäluokan, että vanhemman 35–49-vuotiaiden ikäluokan palkkatulot ovat kehittyneet paremmin. Suurin hyöty näyttää kuitenkin menneen työelämässä olevien yli 50-vuotiaiden ikäluokalle. Tämä ei kuitenkaan tarkoita vain palkkojen voimakkaampaa nousua vaan voi johtua myös esimerkiksi ikäluokan työllisyyden paranemisesta.

Kuvio 4. Palkkatulojen kehitys 2010–2024, reaalisena

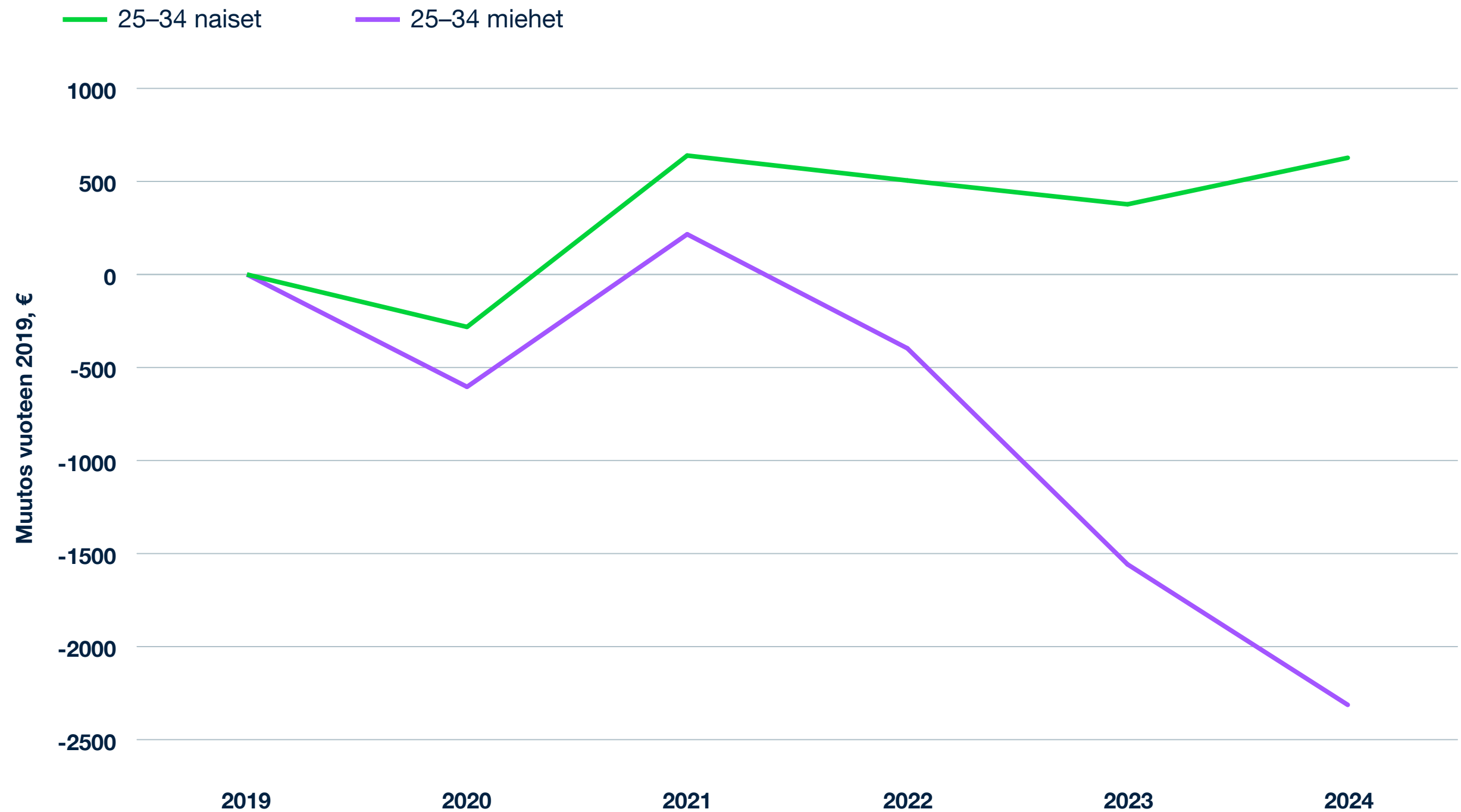
Lähde: Tilastokeskus, STTK:n laskelmat

NUORTEN MIESTEN TULOT EIVÄT TOIPUNEET KORONAVUOSIEN JÄLKEEN

25–34-vuotiaiden heikon tulokehityksen tarkempi tarkastelu paljastaa, että tilanne on edellä kuvattua monimutkaisempi. Korona-ajan jälkeen ikäluokan naisten ansiot ovat kehittyneet positiivisesti. Tähän voivat olla syynä naisvaltaisten alojen onnistuneet palkkaneuvottelut, ja toisaalta työttömyyden kehitys.

Samalla on huomionarvoista, että ikäluokan miesten palkkakehitys on ollut huomattavasti heikompaa. 25–34-vuotiaiden miesten palkat olivat vuonna 2024 jopa lähes 2500 euroa vuodessa pienemmät kuin vuonna 2019.

Kuvio 5. Palkkatulojen kehitys sukupuolittain 2019–2024

Lähde: Tilastokeskus, STTK:n laskelmat

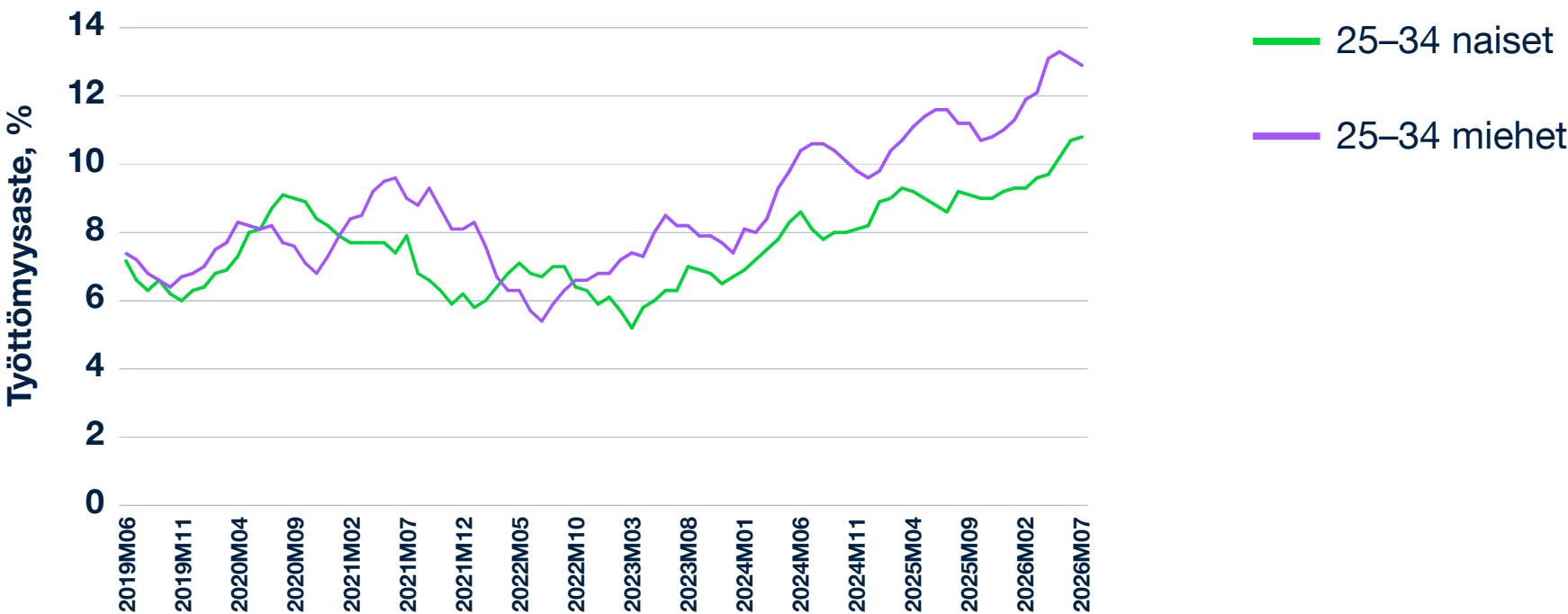
NUORTEN MAAILMA ERKANEE

Erityisesti miesten tulojen heikolle kehitykselle koronapandemian jälkeen voi etsiä erilaisia selityksiä. Yksi mahdollinen selitys on työttömyys. Ikäluokan 25–34-vuotiaiden työttömyysasteen sukupuolittainen tarkastelu paljastaa, että viimeistään loppuvuodesta 2023 alkaen työttömyyteen on alkanut muodostua pysyvä ero ikäluokan sisällä.

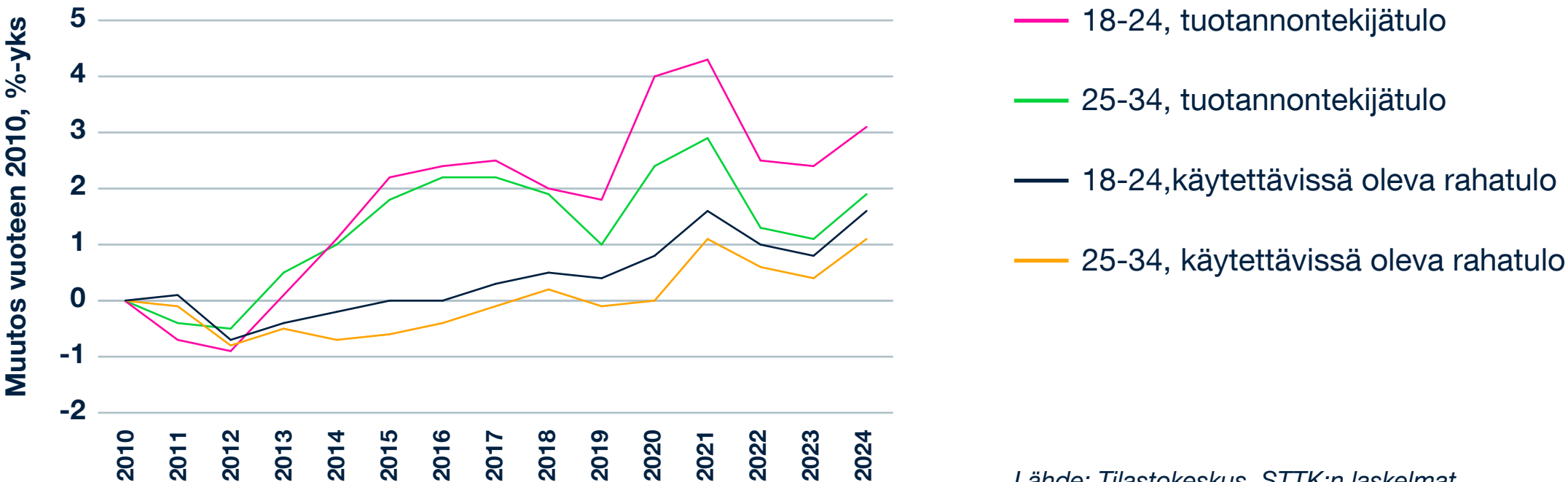
Työttömyys ja tulojen kehitys liittyy myös taloudelliseen eriarvoisuuteen. Tilastokeskuksen aineistot mahdollistavat Gini-kertoimella mitatun eriarvoisuuden kehityksen tarkastelun ikäluokittain. Huolestuttavaa on, että sekä 18–24-vuotiaiden että 25–34-vuotiaiden eriarvoisuus näyttää olevan vuodesta 2010 alkaen kasvussa.

Kuviossa muutokset on esitetty sekä tuotannontekijätuloille että käytettävissä oleville tuloille. Eriarvoisuus kasvaa kummallakin mittarilla. Tuotannontekijätuloilla mitatulla Gini-kertoimella eriarvoisuutta voidaan tarkastella ennen tulonsiirtojen tuloeroja tasaavaa vaikutusta. Eriarvoisuus kasvaa niin voimakkaasti, että tulonsiirrot eivät riitä tasamaan nousun vaikutusta.

Kuvio 6. 25-34-vuotiaiden työttömyysasteet sukupuolittain, 6 kk liukuva keskiarvo

Kuvio 7. Gini-kertoimen muutos vuoteen 2010 verrattuna

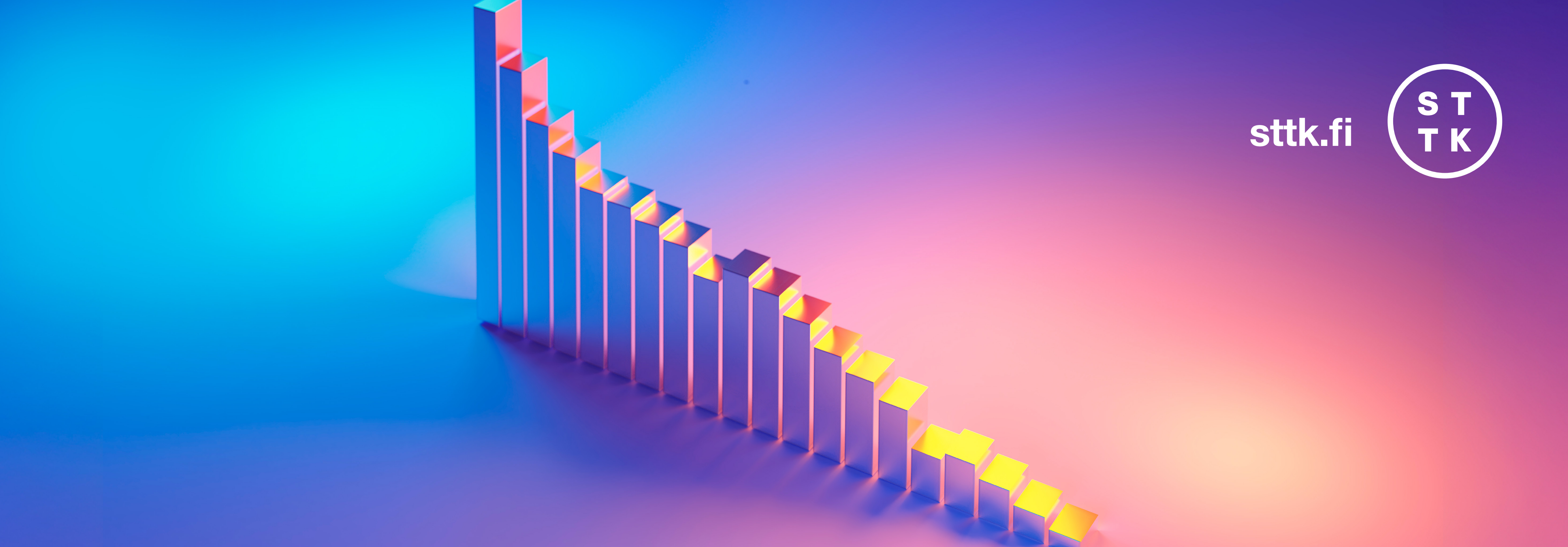

Lähde: Tilastokeskus, STTK:n laskelmat

NUORTEN OSTOVOIMAN TUKEMINEN KAIPAA AKTIIVISIA TOIMIA

- Nuorten ikäluokkien ostovoima on kehittynyt heikommin kuin vanhemmissa ikäluokissa.
- Kehitys on erityisen huolestuttavaa vuonna 2008 kärjistyneen finanssikriisin jälkeisenä aikana. **Alle 35-vuotiaiden tulot ovat edelleen lähes 10–15 prosenttia finanssikriisiä edeltävää tasoa matalammat.**
- 25–34-vuotiaiden tulojen kehitys on erkaantunut entisestään koronakriisin jälkeen. Ikäluokan naisten tulot ovat kasvaneet. **Miesten tulot ovat jopa noin 2500 euroa vuodessa matalammat kuin vuonna 2019.**
- Tässä ikäluokassa myös Gini-kertoimella mitattu eriarvoisuus on ollut kasvussa jo 2010-luvun alusta alkaen. Samalla miesten työttömyys näyttää vakiintuneen ikäluokan naisten työttömyyttä korkeammalle tasolle.

- **Ikäluokkien ostovoimatarkastelu viittaa siihen, että nuorten ostovoiman kehitykseen on kiinnitettävä aivan erityistä huomioita.**
 1. Nuorisotakuu on uudistettava.
 2. Työttömyysturvan suojaosat on palautettava.
 3. Kaikille nuorille on taattava vähintään toisen asteen koulutus esimerkiksi pidentämällä oppivelvollisuuden kesto ulottumaan koko toisen asteen ajalle.
 4. Toisen asteen opintojen työllistävyyteen ja laatuun on panostettava.
 5. Vaikeasti työllistyvien ryhmien työllistämiseen on haettava apua työllistämisen valtionyhtiöltä.
 6. Korkeakoulujen aloituspaikkoja on lisättävä, koska korkeakoulutus näyttää edelleen suojaavan työttömyydeltä paremmin. Suomi jää jälkeen kansainvälisessä vertailussa korkeakoulutettujen osuudessa ikäluokasta.

sttk.fi

LISÄTIETOJA:

Tom-Henrik Sirviö
ekonomisti

tom-henrik.sirvio@sttk.fi
040 684 2251